

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

9 martie 2023 *

„Recurs – Energie – Regulamentul (CE) nr. 714/2009 – Articolul 17 – Cerere de derogare privind o interconexiune electrică – Decizie de refuz a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) – Regulamentul (CE) nr. 713/2009 – Articolul 19 – Comisia de apel a ACER – Intensitatea controlului”

În cauza C-46/21 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 27 ianuarie 2021,

Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER), reprezentată de P. Martinet și E. Tremmel, în calitate de agenți, asistați de B. Creve, avocat,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Aquind Ltd, cu sediul în Wallsend (Regatul Unit), reprezentată de J. Bille, C. Davis, S. Goldberg și E. White, solicitors,

reclamantă în primă instanță,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul E. Regan, președinte de cameră, domnii D. Gratsias, M. Ilešić (raportor), I. Jarukaitis și Z. Csehi, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 septembrie 2022,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 18 noiembrie 2020, Aquind/ACER (T-735/18, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2020:542), prin care acesta a anulat Decizia A-001-2018 a Camerei de recurs a ACER (denumită în continuare „Camera de recurs”) din 17 octombrie 2018 (denumită în continuare „decizia în litigiu”), prin care a fost confirmată Decizia nr. 05/2018 a ACER din 19 iunie 2018 de respingere a unei cereri de derogare referitoare la o interconexiune electrică între rețelele de transport de energie electrică britanică și franceză (denumită în continuare „Decizia nr. 05/2018”).
- 2 Prin recursul incident, Aquind Ltd solicită confirmarea hotărârii atacate.

Cadrul juridic

- 3 Considerentul (19) al Regulamentului (CE) nr. 713/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 de instituire a Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO 2009, L 211, p. 1), care a fost în vigoare până la 3 iulie 2019, prevedea:

„În cazul în care [ACER] are competențe decizionale, părțile interesate ar trebui, din motive de economie procedurală, să dețină dreptul de a introduce o cale de atac la Comisia de apel, care ar trebui să facă parte din [ACER], dar să fie totodată independentă de structura administrativă și de reglementare a acesteia. În vederea asigurării continuității, numirea sau reînnoirea membrilor Comisiei de apel ar trebui să permită înlocuirea parțială a membrilor Comisiei de apel. Deciziile Comisiei de apel pot face obiectul unei căi de atac în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene.”

- 4 Articolul 3 din Regulamentul nr. 713/2009, intitulat „Componentă”, prevedea:

„[ACER] este compusă din:

[...]

(d) o Comisie de apel, care exercită atribuțiile prevăzute la articolul 19.”

- 5 Articolul 18 din acest regulament, intitulat „Comisia de apel”, prevedea la alineatul (1):

„Comisia de apel este formată din șase membri și șase supleanți selectați din fostul sau actualul personal cu rang înalt al autorităților de reglementare naționale, al autorităților din domeniul concurenței sau al altor instituții naționale sau comunitare cu experiență relevantă în sectorul energetic. Comisia de apel își numește președintele. Deciziile Comisiei de apel se adoptă cu majoritate calificată de cel puțin patru din cei șase membri ai săi. Comisia de apel este convocată atunci când este necesar.”

- 6 Articolul 19 din regulamentul menționat, intitulat „Căi de atac”, prevedea:

„(1) Orice persoană fizică sau juridică, inclusiv autoritățile de reglementare naționale, poate exercita o cale de atac împotriva unei decizii menționate la articolele 7, 8 sau 9 care este adresată

persoanei respective sau împotriva unei decizii care, deși adresată unei alte persoane, privește direct și personal respectiva persoană.

(2) Calea de atac, împreună cu expunerea de motive, se înaintează în scris la sediul [ACER], în termen de două luni de la data notificării deciziei către persoana în cauză sau, în absența acesteia, în termen de două luni de la data la care [ACER] a publicat decizia sa. Comisia de apel ia o decizie cu privire la calea de atac în termen de două luni de la introducerea acțiunii.

[...]

(4) În cazul în care calea de atac este admisibilă, Comisia de apel examinează dacă aceasta este bine întemeiată. Acesta invită părțile din cadrul procedurii de exercitare a căii de atac, de câte ori este necesar, să prezinte, în anumite termene, observații privind notificările emise de către comisie sau de celorlalte părți în cauza respectivă. Părțile din procedurile de exercitare a căilor de atac au dreptul să susțină prezentări orale.

(5) Comisia de apel poate, în conformitate cu prezentul articol, să exercite orice atribuție care ține de competența [ACER] sau poate transfera cazul organismului competent din cadrul [ACER]. Decizia Comisiei de apel este obligatorie pentru acest organism competent.

(6) Comisia de apel își adoptă și își publică propriul regulament de procedură.

[...]”

- 7 Articolul 20 din același regulament, intitulat „Acțiuni în fața Tribunalului de Primă Instanță și a Curții de Justiție”, prevedea:

„(1) Deciziile luate de către Comisia de apel sau, în cazurile care nu sunt de competența comisiei, deciziile luate de către [ACER] pot fi contestate printr-o acțiune introdusă la Tribunalul de Primă Instanță sau la Curtea de Justiție, în conformitate cu articolul 230 [CE].

(2) În cazul în care [ACER] nu adoptă o decizie, poate fi inițiată o acțiune în constatarea abținerii de a acționa la Tribunalul de Primă Instanță sau la Curtea de Justiție, în conformitate cu articolul 232 [CE].

(3) [ACER] are obligația să ia măsurile necesare pentru a se conforma hotărârii Tribunalului de Primă Instanță sau celei a Curții de Justiție.”

- 8 Regulamentul nr. 713/2009 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO 2019, L 158, p. 22). Articolul 28 alineatul (2) din acest din urmă regulament prevede că Camera de recurs** se pronunță cu privire la calea de atac în termen de patru luni de la introducerea acesteia.

Istoricul litigiului

- 9 Istoricul litigiului a fost prezentat de Tribunal la punctele 1-13 din hotărârea atacată și, în scopul prezentei proceduri, poate fi rezumat după cum urmează.

** N.t. Comisia de apel a fost redenumită Camera de recurs prin acest regulament.

- 10 La 17 mai 2017, Aquind, promotorul unui proiect de interconexiune electrică ce leagă rețelele de transport de energie electrică britanică și franceză, a depus o cerere în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 (JO 2009, L 211, p. 15) în vederea obținerii unei derogări pentru acest proiect de interconexiune.
- 11 Această cerere a fost adresată autorităților de reglementare franceze și din Regatul Unit, și anume Commission de régulation de l'énergie (CRE) și, respectiv, Office of Gas and Electricity Markets Authority (OFGEM), care, întrucât nu au ajuns la un acord cu privire la cererea menționată, au transmis-o ACER, conform articolului 17 alineatul (5) din Regulamentul nr. 714/2009, pentru a lua ea însăși o decizie.
- 12 Prin Decizia nr. 05/2018, ACER a respins cererea formulată de Aquind, deoarece nu era îndeplinită una dintre condițiile necesare pentru obținerea unei astfel de derogări, în speță cea prevăzută la articolul 17 alineatul (1) litera (b) din regulamentul amintit, potrivit căreia investiția prezintă un nivel de risc care nu ar permite realizarea sa fără acordarea unei derogări.
- 13 La 17 august 2018, Aquind a formulat o cale de atac împotriva acestei decizii la Comisia de apel, care a confirmat-o prin decizia în litigiu.

Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 14 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 14 decembrie 2018, Aquind a introdus o acțiune în anularea deciziei în litigiu, în special deoarece Comisia de apel a considerat în mod eronat că își putea limita controlul la erorile vădite de apreciere și că Aquind trebuia mai întâi să solicite și să obțină o decizie de repartizare transfrontalieră a costurilor, în conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009 (JO 2013, L 115, p. 39), înainte ca o decizie să poată fi adoptată în temeiul articolului 17 din Regulamentul nr. 714/2009.
- 15 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a anulat decizia Comisiei de apel după ce a admis al nouălea motiv al acțiunii formulate de Aquind, întemeiat pe o examinare insuficientă de către Comisia de apel a Deciziei nr. 05/2018 și, cu titlu suplimentar, a admis de asemenea al patrulea motiv al acestei acțiuni, întemeiat pe o interpretare eronată a relației dintre articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 714/2009 și articolul 12 din Regulamentul nr. 347/2013. În consecință, Tribunalul a anulat decizia în litigiu și a respins în rest acțiunea.
- 16 În cadrul celui de al nouălea motiv, Aquind a reproșat în esență Comisiei de apel că, la examinarea căii sale de atac, a controlat doar eroarea vădită de apreciere pe care ar fi săvârșit-o ACER cu ocazia adoptării Deciziei nr. 05/2018. Un asemenea control restrâns ar fi astfel contrar articolului 19 alineatul (5) din Regulamentul nr. 713/2009.

- 17 La punctele 50-71 din hotărârea atacată, Tribunalul a statuat, pe baza unei motivări structurate pe patru părți distincte, că, astfel cum susținea Aquind în cuprinsul celui de al nouălea motiv, limitarea de către Comisia de apel a intensității controlului său cu privire la decizia ACER referitoare la o cerere de derogare în temeiul articolului 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 714/2009 era eronată în drept.
- 18 În primul rând, Tribunalul a considerat în esență, la punctul 51 din hotărârea atacată, că înființarea Comisiei de apel răspundea voinței legiuitorului Uniunii Europene de a prevedea un mecanism de căi de atac în cadrul agențiilor Uniunii atunci când li s-a încredințat acestora o putere de decizie importantă asupra unor chestiuni complexe pe plan tehnic sau științific, ce afectează în mod direct situația juridică a părților în cauză. Sistemul privind organul de apel ar reprezenta un mijloc adecvat în vederea protejării dreptului părților în cauză într-un context în care controlul instanței Uniunii ar trebui să se limiteze la a examina dacă exercitarea puterii largi de apreciere a elementelor de fapt de ordin științific, tehnic și economic complexe de care dispun agențiile nu este viciată de o eroare vădită sau de un abuz de putere.
- 19 În al doilea rând, la punctele 52-58 din hotărârea atacată, Tribunalul a examinat dispozițiile care privesc organizarea și competențele Comisiei de apel, constatând la finalul acestei analize că acest organism de apel nu a fost înființat pentru a se limita la a efectua un control restrâns al aprecierilor de ordin tehnic și economic complexe.
- 20 În primul rând, în ceea ce privește componența Comisiei de apel, Tribunalul a subliniat la punctul 53 din hotărârea atacată că articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 713/2009 prevede că Comisia de apel este formată din șase membri și șase supleanți selectați din fostul sau actualul personal cu rang înalt al autorităților de reglementare naționale, al autorităților din domeniul concurenței sau al altor instituții naționale sau ale Uniunii „cu experiență relevantă în sectorul energetic”. Legiuitorul Uniunii ar fi intenționat astfel să doteze Comisia de apel cu competența necesară pentru a-i permite să efectueze ea însăși aprecieri referitoare la elemente de fapt de ordin tehnic și economic complexe privind energia. Tribunalul a subliniat că tot acesta a fost și obiectivul urmărit la înființarea altor agenții ale Uniunii, precum Agenția Europeană pentru Siguranța Aviației (AESA) sau Agenția Europeană pentru Produse Chimice (ECHA), ale căror camere de recurs sunt formate din experți cu o calificare ce reflectă caracterul specific al domeniilor vizate.
- 21 În al doilea rând, în ceea ce privește competențele conferite Comisiei de apel, Tribunalul a statuat la punctul 54 din hotărârea atacată că acestea, descrise la articolul 19 alineatul (5) din Regulamentul nr. 713/2009, converg tot spre un control al unor elemente de fapt și economice de ordin complex prin faptul că, în temeiul acestei dispoziții, Comisia de apel poate fie să exercite aceleași competențe precum cele încredințate ACER, fie să retrimită cauza organismului competent al acestei agenții, decizia Comisiei de apel fiind în acest caz obligatorie pentru organismul respectiv. Această dispoziție ar conferi, așadar, Comisiei de apel o putere discreționară în a cărei exercitare ar trebui să analizeze dacă elementele de care dispune în urma examinării căii de atac îi permit să adopte propria decizie.
- 22 La punctul 55 din hotărârea atacată, Tribunalul a dedus din această împrejurare că Comisia de apel dispune de toate competențele conferite ACER înseși, dar și că, dacă decide să retrimită cauza, poate da o orientare deciziilor adoptate de agenția menționată, întrucât motivarea Comisiei de apel este obligatorie pentru aceasta din urmă.

- 23 În plus, în opinia Tribunalului, din articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 713/2009 rezultă că, spre deosebire de instanța Uniunii, Comisia de apel este competentă, în temeiul unui control de oportunitate, să anuleze sau să înlocuiască deciziile ACER doar pe baza unor considerații tehnice și economice.
- 24 În al treilea rând, Tribunalul a constatat, la punctele 57 și 58 din hotărârea atacată, că, în ceea ce privește cererile de derogare întemeiate pe articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 714/2009, numai deciziile Comisiei de apel adoptate în virtutea articolului 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 713/2009 și a articolului 17 alineatul (5) din Regulamentul nr. 714/2009 pot face obiectul unei acțiuni la Tribunal. Dacă Comisia de apel nu ar putea efectua decât un control restrâns al aprecierilor de ordin tehnic și economic complexe cuprinse în decizia ACER, acest lucru ar însemna că Tribunalul ar exercita un control limitat asupra unei decizii care ar fi ea însăși rezultatul unui control restrâns.
- 25 Or, un astfel de sistem nu ar oferi garanțiile unei protecții jurisdicționale efective de care ar trebui să poată beneficia întreprinderile cărora li s-a refuzat o astfel de derogare.
- 26 În al treilea rând, Tribunalul a statuat, la punctele 59 și 60 din hotărârea atacată, că normele de organizare și de procedură adoptate de ACER, în temeiul articolului 19 alineatul (6) din Regulamentul nr. 713/2009, confereau Comisiei de apel misiunea de a exercita un control al deciziei ACER cu o intensitate care nu poate fi limitată la cea a controlului restrâns.
- 27 Astfel, la punctul 60 din hotărârea atacată, Tribunalul a subliniat că Decizia nr. 1-2011 a Comisiei de apel din 1 decembrie 2011 de stabilire a regulamentului de organizare și de procedură al Comisiei de apel făcuse obiectul unei modificări la 5 octombrie 2019, prin care Comisia de apel și-a restrâns competența. Din articolul 20 din decizia în litigiu, intitulat „Competență”, în redactarea în vigoare la momentul adoptării acestei decizii, rezulta în mod expres că putea fi exercitată de Comisia de apel orice atribuție care ținea de competența ACER. Tribunalul a considerat că, prin adoptarea acestei dispoziții, Comisia de apel a transpus, așadar, în regulamentul său de organizare și de procedură competența de control care îi fusese atribuită prin articolul 19 alineatul (5) din Regulamentul nr. 713/2009 și că modificarea acestei dispoziții, prin care Comisia de apel și-a restrâns competența, nu era încă aplicabilă la momentul adoptării deciziei în litigiu.
- 28 În al patrulea rând, Tribunalul a considerat în esență la punctele 61-68 din hotărârea atacată că principiul controlului restrâns pe care îl efectuează instanța Uniunii în legătură cu aprecierile de ordin tehnic, științific și economic complexe nu are vocația să fie aplicabil controlului efectuat de organisme de apel ale agențiilor Uniunii. Astfel, s-a statuat deja referitor la Camera de recurs a ECHA că un control al acestei camere de recurs cu privire la aprecierile de ordin științific dintr-o decizie a ECHA nu este limitat la verificarea existenței unor erori vădite, ci că, dimpotrivă, având în vedere competențele juridice și științifice ale membrilor săi, camera menționată trebuie să examineze dacă argumentele invocate de un reclamant sunt de natură să demonstreze că aprecierile care stau la baza deciziei ECHA sunt viciate de erori.
- 29 Tribunalul a statuat la punctele 62-68 din hotărârea atacată că această jurisprudență este pe deplin aplicabilă Comisiei de apel. Astfel, componența și competențele Camerei de recurs a ECHA ar fi comparabile cu cele ale Comisiei de apel.

- 30 Pe baza tuturor acestor motive, Tribunalul a decis la punctele 69-71 din hotărârea atacată că respectivul control efectuat de Comisia de apel cu privire la aprecierile de ordin tehnic și economic complexe dintr-o decizie a ACER referitoare la o cerere de derogare întemeiată pe articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 714/2009 nu se poate limita la un control restrâns al existenței unei erori vădite de apreciere. Prin urmare, Comisia de apel ar fi săvârșit o eroare de drept atunci când a considerat la punctul 52 din decizia în litigiu că putea să exercite un control restrâns în ceea ce privește aprecierile cu caracter tehnic sau complex și să se limiteze astfel la a stabili dacă ACER săvârșise o eroare vădită de apreciere a condițiilor prevăzute de această dispoziție.
- 31 După ce a examinat și a respins, la punctele 72-89 din hotărârea atacată, diferitele argumente invocate de ACER în susținerea tezei contrare, Tribunalul a admis, la punctul 90 din această hotărâre, al nouălea motiv invocat de Aquind în susținerea acțiunii sale în anulare.
- 32 În sfârșit, la punctele 92-113 din hotărârea atacată, Tribunalul a examinat și a constatat temeinicia celui de al patrulea motiv al acestei acțiuni, întemeiat pe o interpretare eronată a relației dintre articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 714/2009 și articolul 12 din Regulamentul nr. 347/2013 și, în consecință, a posibilității ca proiectul de interconexiune să beneficieze de o procedură de repartizare transfrontalieră a costurilor, precum și de neluarea în considerare a riscurilor asociate unei astfel de proceduri.
- 33 La punctul 91 din această hotărâre, Tribunalul a precizat totuși că această examinare era justificată numai de motive legate de buna administrare a justiției.

Procedura în fața Curții și concluziile părților în recurs

- 34 Prin recursul formulat, ACER solicită Curții:
- anularea în tot sau în parte a hotărârii atacate;
 - respingerea acțiunii în primă instanță ca nefondată în cazul în care Curtea consideră litigiul în stadiu de judecată;
 - cu titlu subsidiar, trimiterea cauzei spre rejudecare la Tribunal pentru ca acesta să se pronunțe în conformitate cu hotărârea Curții și
 - obligarea Aquind la plata cheltuielilor de judecată efectuate în recurs și în procedura care s-a aflat pe rolul Tribunalului.
- 35 Aquind solicită Curții:
- respingerea recursului;
 - în cazul în care Curtea consideră că unul dintre argumentele ACER este întemeiat, respingerea recursului pentru celelalte motive invocate de Aquind, inclusiv, dacă este cazul, pentru motivele invocate în cadrul motivelor de drept respinse de Tribunal;
 - în cazul în care Curtea nu este în măsură să mențină hotărârea atacată, anularea deciziei în litigiu înseși pentru celelalte motive invocate de Aquind la Tribunal și

- obligarea ACER la plata cheltuielilor de judecată.
- 36 Prin recursul incident formulat, Aquind solicită Curții, în ipoteza în care ar admite recursul principal:
- anularea constatării inadmisibilității celui de al treilea și a celui de al patrulea motiv invocate de Aquind la Tribunal;
 - anularea respingerii primului, a celui de al cincilea, precum și a motivelor al șaselea-al optulea invocate de Aquind la Tribunal;
 - luarea în considerare a argumentelor formulate în cadrul motivelor invocate de Aquind în prezentul recurs în susținerea cererii sale de menținere a hotărârii atacate și
 - în consecință, anularea deciziei în litigiu pentru motivele invocate în cererea introductivă formulată de Aquind la Tribunal.
- 37 În memoriul în răspuns, ACER solicită Curții:
- respingerea în totalitate a recursului incident și
 - obligarea Aquind să suporte propriile cheltuieli de judecată și pe cele efectuate de ACER în cadrul recursului incident.

Cu privire la recursul principal

- 38 În susținerea recursului formulat, recurenta invocă două motive. Prin intermediul primului motiv, aceasta susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în ceea ce privește intensitatea controlului pe care trebuie să îl exercite Comisia de apel în privința aprecierilor de ordin tehnic și economic complexe efectuate de ACER în cadrul examinării unei cereri de derogare întemeiate pe articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 714/2009.
- 39 Prin intermediul celui de al doilea motiv, ACER susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în ceea ce privește interpretarea articolului 17 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 714/2009 în legătură cu raportul dintre regimul derogatoriu și regimul reglementat.

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

- 40 Prin intermediul primului motiv, ACER susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că, contrar celor susținute de Comisia de apel la punctele 51 și 52 din decizia în litigiu, controlul exercitat de această comisie cu privire la aprecierile de ordin tehnic și economic complexe referitoare la o cerere de derogare întemeiată pe articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 714/2009 nu se putea limita la a examina dacă ACER săvârșise o eroare vădită de apreciere, întrucât această agenție dispune de o anumită marjă de apreciere la adoptarea unei

decizii privind o derogare. Procedând în acest mod, Tribunalul nu a respectat, în opinia ACER, obiectivul urmărit de legiuitorul Uniunii la instituirea Comisiei de apel și contextul în care intervine controlul pe care aceasta îl exercită.

- 41 În subsidiar, ACER susține că, în orice caz, în speță, Comisia de apel nu a omis să controleze aprecieri de ordin tehnic și economic complexe efectuate de această agenție în cadrul examinării sale care a condus la adoptarea Deciziei nr. 05/2018.
- 42 ACER susține că nu toate organismele de recurs independente ale diferitelor agenții ale Uniunii sunt chemate să își exercite controlul asupra aprecierilor de ordin tehnic și economic complexe cu aceeași intensitate precum cea efectuată de agenția de care țin organismele menționate. Astfel, în ceea ce privește Comisia de apel, aceasta ar fi liberă să nu examineze cauza la același nivel de detaliu ca și ACER.
- 43 În ceea ce privește mai precis aprecierile ce implică chestiuni economice și tehnice complexe, Comisia de apel ar exercita un control care, deși considerabil, ar fi un control limitat la erorile vădite pe care ACER le-ar fi săvârșit. În acest cadru, Comisia de apel ar verifica nu doar exactitatea materială a elementelor de probă invocate, fiabilitatea și coerența acestora, ci și dacă aceste elemente constituie tot ansamblul de date pertinente care trebuie luate în considerare la aprecierea unei situații complexe și dacă sunt de natură să susțină concluziile trase de ACER.
- 44 Dat fiind că Regulamentul nr. 713/2009 nu ar conține o descriere explicită a nivelului de intensitate a controlului de care este ținută Comisia de apel, ar trebui ca, la determinarea acestui nivel, să se țină seama de obiectivul urmărit de procedura căii de atac și de contextul în care are loc controlul.
- 45 Potrivit ACER, în ceea ce privește obiectivul urmărit prin înființarea Comisiei de apel, Tribunalul ar fi considerat în mod eronat la punctul 53 din hotărârea atacată că, din textul articolului 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 713/2009 reiese că legiuitorul Uniunii a intenționat să doteze această comisie, după modelul Camerei de recurs a ECHA, cu competența necesară pentru a-i permite să efectueze ea însăși aprecieri referitoare la elemente de fapt de ordin tehnic și economic complexe privind energia. Dimpotrivă, din considerentul (19) al Regulamentului nr. 713/2009 ar reieși că acest obiectiv era ca părțile interesate să dispună, în fața Comisiei de apel, de un drept la o cale de atac foarte rapidă și simplificată. Acest obiectiv s-ar corobora cu faptul că Comisia de apel este obligată să se pronunțe în termen de două luni de la sesizarea sa.
- 46 În ceea ce privește contextul controlului, ACER susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept la punctele 52-82 din hotărârea atacată, statuând că dispozițiile referitoare la organizarea și la competențele Comisiei de apel susțineau concluzia potrivit căreia intensitatea controlului său cu privire la aprecierile de ordin tehnic și economic complexe nu se putea limita la o eroare vădită de apreciere. Organizarea Comisiei de apel, în special alegerea membrilor acesteia care, în opoziție cu cele susținute de Tribunal la punctele 53, 65 și 69 din hotărârea atacată, nu ar fi obligați, spre deosebire de membrii Camerei de recurs a ECHA, să aibă neapărat cunoștințele necesare pentru a efectua ei înșiși aprecieri de ordin tehnic complexe, durata procedurii căii de atac extrem de scurte de două luni, resursele limitate de care dispun acești membri și obiectivul simplificării procedurii căii de atac ar fi tot atâtea elemente care trebuie să conducă la concluzia contrară. Nu se poate aștepta din partea membrilor Comisiei de apel să efectueze singuri, fără niciun sprijin, aprecieri de ordin tehnic și economic în termenul extrem de scurt de două luni de care dispun.

- 47 În ceea ce privește competențele Comisiei de apel, ACER susține că, în mod eronat, la punctele 54, 55, 59 și 60 din hotărârea atacată, Tribunalul s-a întemeiat pe articolul 19 alineatul (5) din Regulamentul nr. 713/2009, potrivit căruia Comisia de apel „poate să exercite orice atribuție care ține de competența [ACER] sau poate transfera cazul organismului competent din cadrul [ACER] în vederea continuării căii de atac, acest organism fiind ținut de decizia Comisiei de apel”, pentru a statua că acest organism trebuie să exercite un control complet al tuturor erorilor care ar vicia aprecierile de ordin tehnic și economic complexe care figurează în decizia ACER. Astfel, după cum ar reieși din jurisprudența Tribunalului, o asemenea dispoziție nu poate fi interpretată în sensul că determină intensitatea controlului pe care trebuie să îl exercite Comisia de apel.
- 48 Tribunalul ar fi săvârșit de asemenea o eroare de drept la punctul 56 din hotărârea atacată atunci când a considerat că din cuprinsul articolului 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 713/2009 rezulta că, spre deosebire de instanța Uniunii, Comisia de apel este competentă, în temeiul unui control de oportunitate, să anuleze sau să înlocuiască deciziile ACER exclusiv pe baza unor considerații tehnice și economice. Această dispoziție nu justifică exercitarea unui control complet de către Comisia de apel, ci prevedea, în opinia recurente, doar posibilitatea de a anula deciziile ACER și de a le înlocui cu cele ale Comisiei de apel sau de a transfera cazul la ACER, dar nu ar menționa nimic în legătură cu intensitatea controlului care trebuie exercitat de Comisia de apel.
- 49 Tribunalul ar mai fi săvârșit o eroare de drept la punctul 56 din hotărârea atacată prin faptul că ar fi făcut referire la articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 713/2009, care definea persoanele care puteau formula o cale de atac la Comisia de apel, în condițiile în care acest articol nu ar viza nici intensitatea acestui control. De asemenea, contrar considerentelor Tribunalului de la punctele 57, 58 și 70 din hotărârea atacată, din articolul 20 din Regulamentul nr. 713/2009 nu se poate deduce că Comisia de apel ar trebui să efectueze un control complet al aprecierilor de ordin tehnic și economic complexe. Astfel, Tribunalul ar putea efectua întotdeauna un control jurisdicțional complet al deciziilor Comisiei de apel, chiar dacă aceste decizii ar fi rezultatul unui control restrâns efectuat de această comisie.
- 50 Pe scurt, Tribunalul ar fi ignorat în mod nelegal obiectivul urmărit și contextul procedurii căii de atac în fața Comisiei de apel, astfel cum sunt enunțate în Regulamentul nr. 713/2009, și, prin urmare, ar fi încălcat principiile separării competențelor în ceea ce privește alegerile făcute de legiuitorul Uniunii în calitate de legiuitor și de autoritate bugetară. În plus, comparația efectuată de Tribunal cu Camera de recurs a ECHA ar fi și eronată în drept.
- 51 Cu titlu subsidiar, ACER susține că, în orice caz, chiar dacă Comisia de apel trebuia să exercite un control complet al deciziilor acestei agenții, ele conținând aprecieri de ordin tehnic și economic complexe, Tribunalul a apreciat în mod eronat la punctele 83-90 din hotărârea atacată că Comisia de apel nu a efectuat un astfel de control complet în speță.
- 52 Aquind consideră că primul motiv de recurs trebuie respins și că Tribunalul a statuat în mod întemeiat obligația Comisiei de apel de a efectua un control complet al Deciziei nr. 05/2018, nelimitat la eroarea vădită de apreciere.

Aprecierea Curții

- 53 Prin intermediul primului motiv, ACER susține în esență că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în ceea ce privește intensitatea controlului care trebuie exercitat de Comisia de apel asupra deciziilor ACER, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului nr. 713/2009 referitoare la definirea competențelor respectivei Comisii de apel.
- 54 Potrivit unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții de drept al Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție [Hotărârea din 8 septembrie 2022, Ministerstvo životního prostředí (Papagali *Ara hyacinthe*), C-659/20, EU:C:2022:642, punctul 37 și jurisprudența citată].
- 55 În primul rând, din modul de redactare a articolelor 18 și 19 din Regulamentul nr. 713/2009 privind componența, organizarea și competențele Comisiei de apel nu reiese în mod explicit că controlul efectuat de aceasta asupra deciziilor ACER ce implică aprecieri cu privire la aspecte economice și tehnice complexe s-ar limita obligatoriu la controlul erorii vădite de apreciere.
- 56 În al doilea rând, în ceea ce privește obiectivele urmărite prin crearea Comisiei de apel, trebuie să se constate, astfel cum a procedat avocatul general la punctul 44 din concluzii, că această creare se înscrie într-o abordare globală reținută de legiuitorul Uniunii, prin care se urmărește ca agențiile Uniunii să aibă organisme de recurs din moment ce le-a fost încredințată o putere de decizie cu privire la chestiuni complexe pe plan tehnic sau științific, de natură să afecteze în mod direct situația juridică a părților în cauză.
- 57 Astfel, după cum a subliniat Tribunalul în mod întemeiat la punctul 51 din hotărârea atacată, aceste organisme de recurs reprezintă un mijloc adecvat pentru a proteja drepturile părților în cauză într-un context în care, potrivit unei jurisprudențe constante, din moment ce autoritățile Uniunii dispun de o largă putere de apreciere, în special în ceea ce privește aprecierea unor elemente de fapt de ordin științific și tehnic deosebit de complexe, pentru a determina natura și întinderea măsurilor pe care le adoptă, controlul instanțelor Uniunii trebuie să se limiteze la a examina dacă exercitarea unei astfel de competențe nu este viciată de o eroare vădită sau de un abuz de putere ori dacă aceste autorități nu și-au depășit în mod vădit limitele puterii de apreciere (Ordonanța din 4 septembrie 2014, Rütgers Germany și alții/ECHA, C-290/13 P, nepublicată, EU:C:2014:2174, punctul 25 și jurisprudența citată).
- 58 În al treilea rând, astfel cum a arătat avocatul general în esență la punctul 41 din concluzii, deși între aceste diferite organisme de recurs există anumite diferențe în ceea ce privește structura, funcționarea și competențele lor, ele au totuși anumite caracteristici comune.
- 59 Mai întâi, trebuie să se observe că acestea sunt organisme de revizuire administrativă, din cadrul agențiilor. Ele au o anumită independență, exercită funcții cvasijudiciare prin intermediul unor proceduri desfășurate în contradictoriu și au în componență juriști, precum și din experți tehnici, ceea ce le conferă o capacitate mai mare de soluționare a căilor de atac împotriva deciziilor care au adesea o componentă tehnică ridicată. Apoi, ele pot fi sesizate cu căi de atac de către destinatarii deciziilor adoptate de agențiile din care fac parte organismele, precum și de persoanele fizice și juridice vizate în mod direct și individual de deciziile respective. Pe de altă parte, acestea exercită controlul asupra deciziilor care au efecte asupra terților în privința cărora le este conferită

competență în temeiul normei de drept derivat care le instituie. În sfârșit, acestea constituie un mecanism rapid, accesibil, specializat și necostisitor pentru a proteja drepturile destinatarilor și ale persoanelor vizate de deciziile menționate.

- 60 În al patrulea rând, trebuie să se constate că procedura aplicabilă în fața Comisiei de apel nu se supune altor norme decât cele menționate la articolul 19 din acest regulament, care prevede la alineatul (1) că orice persoană fizică sau juridică, inclusiv autoritățile de reglementare naționale, poate exercita o cale de atac împotriva unei decizii menționate la articolele 7-9 din același regulament, care este adresată persoanei respective sau care o privește direct sau personal. Astfel cum în mod corect a arătat Tribunalul la punctul 56 din hotărârea atacată, din acest articol 19 nu reiese că calea de atac în fața comisiei este supusă altor condiții de admisibilitate.
- 61 Această apreciere este susținută de modul de redactare a articolului 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 713/2009, care prevede că în cuprinsul căii de atac este necesar să se indice motivele acesteia, fără a distinge, în cadrul motivelor care trebuie astfel invocate în susținerea căii de atac, între motive de drept și motive de fapt.
- 62 În al cincilea rând, este necesar să se arate că, potrivit articolului 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 713/2009, Comisia de apel este formată din șase membri și șase supleanți selectați din fostul sau actualul personal cu rang înalt al autorităților de reglementare naționale, al autorităților din domeniul concurenței sau al altor instituții naționale sau ale Uniunii cu experiență relevantă în sectorul energetic.
- 63 Prin urmare, componența Comisiei de apel îndeplinește cerințele necesare pentru exercitarea unui control complet și nelimitat asupra deciziilor ACER. Necesitatea deținerii unei experiențe anterioare în sectorul energetic de către membrii acesteia rezidă în faptul că ei dispun sau trebuie să dispună de cunoștințele tehnice necesare pentru a efectua un control aprofundat al căilor de atac.
- 64 În consecință, astfel cum a indicat în mod întemeiat Tribunalul la punctul 53 din hotărârea atacată, legiuitorul Uniunii a intenționat să doteze Comisia de apel cu competența necesară pentru a-i permite să efectueze ea însăși aprecieri referitoare la elemente de fapt de ordin tehnic și economic complexe privind energia. Acesta a fost de asemenea obiectivul urmărit de legiuitor la înființarea altor agenții ale Uniunii precum AESA sau ECHA, ale căror camere de recurs sunt formate din experți care au o calificare ce reflectă specificitatea domeniilor în cauză.
- 65 Astfel, Tribunalul a considerat în mod întemeiat la punctul 52 din hotărârea atacată că reieșea din dispozițiile referitoare la organizarea și competențele Comisiei de apel că aceasta nu a fost înființată doar pentru a efectua la un control restrâns al aprecierilor de ordin tehnic și economic complexe.
- 66 În al șaselea rând, Tribunalul a arătat de asemenea în mod corect la punctul 61 din hotărârea atacată că jurisprudența referitoare la caracterul restrâns al controlului pe care îl exercită instanța Uniunii cu privire la aprecierile de ordin tehnic, științific și economic complexe nu poate fi transpusă în cazul organismelor de recurs ale agențiilor Uniunii.
- 67 Astfel, după cum a precizat Tribunalul la punctul 58 din hotărârea atacată, dacă controlul efectuat de Comisia de apel ar trebui să fie doar unul restrâns în ceea ce privește aprecierile de ordin tehnic și economic complexe care figurează în deciziile ACER, aceasta ar însemna că instanța Uniunii ar exercita un control limitat asupra unei decizii care ar fi ea însăși rezultatul unui control restrâns.

Prin urmare, Tribunalul a concluzionat în mod întemeiat că un astfel de sistem nu ar oferi garanțiile unei protecții jurisdicționale efective de care ar trebui să poată beneficia întreprinderile cărora li s-a refuzat o cerere de derogare în temeiul articolului 17 alineatul (1) din Regulamentul nr. 714/2009.

- 68 În al șaptelea rând, este inutil faptul că, pentru a contesta considerațiile de la punctele 61-68 din hotărârea atacată, ACER invocă în susținerea primului său motiv existența unor diferențe între Comisia de apel și Camera de recurs a ECHA în ceea ce privește obiectivele, procedura, termenele și regimul aplicabil personalului.
- 69 În această privință, la punctul 61 din hotărârea atacată, Tribunalul a arătat, referitor la Camera de recurs a ECHA, că s-a pronunțat deja în sensul că controlul efectuat de această cameră de recurs cu privire la aprecieri de ordin științific cuprinse într-o decizie a ECHA nu este limitat la verificarea existenței unor erori vădite, ci că, dimpotrivă, date fiind competențele juridice și științifice ale membrilor săi, camera de recurs menționată trebuie să examineze dacă argumentele invocate de reclamant pot demonstra că aprecierile pe care se întemeiază respectiva decizie ECHA sunt viciate de erori, intensitatea controlului efectuat de camera de recurs fiind astfel superioară intensității controlului efectuat de instanța Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 septembrie 2019, BASF Grenzach/ECHA, T-125/17, EU:T:2019:638, punctele 87-89 și 124).
- 70 Or, astfel cum a statuat în mod întemeiat Tribunalul în esență la punctele 64-67 din hotărârea atacată, pe de o parte, componența și competențele Camerei de recurs a ECHA sunt, contrar susținerilor ACER, comparabile cu cele ale Comisiei de apel, ambele organisme fiind formate din membri care dețin cunoștințele necesare pentru a le permite să efectueze ei înșiși aprecieri privind elemente de fapt de ordin științific, tehnic și economic complex. Pe de altă parte, faptul că membrii Camerei de recurs a ECHA sunt, spre deosebire de cei ai Comisiei de apel, angajați cu normă întreagă nu poate avea vreun efect asupra intensității controlului pe care aceștia sunt obligați să îl efectueze.
- 71 În ceea ce privește argumentul ACER întemeiat pe durata scurtă a termenului de soluționare de două luni acordat Comisiei de apel, astfel cum este stabilit la articolul 19 punctul 2 din Regulamentul nr. 713/2009, nu se poate deduce că intenția legiuitorului Uniunii a fost să limiteze controlul Comisiei de apel, deoarece acest termen redus, care a ajuns de altfel la patru luni prin prevederile articolului 28 alineatul (2) din Regulamentul 2019/942, demonstrează mai curând preocuparea acestui legiuitor de a garanta o procedură rapidă.
- 72 Ținând seama de ansamblul acestor considerații, rezultă că Tribunalul a reținut în mod întemeiat că Comisia de apel a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că ea avea posibilitatea de a exercita un control restrâns cu privire la aprecierile cu caracter tehnic sau complex și de a stabili doar dacă ACER a săvârșit o eroare vădită de apreciere.
- 73 Cu titlu subsidiar, ACER susține că, și dacă s-ar admite că Comisia de apel trebuie să efectueze un control complet al deciziilor ACER care conțin aprecieri de ordin tehnic și economic complexe, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a afirmat că respectiva comisie nu a exercitat un astfel de control în speță.
- 74 Acest argument nu poate fi admis, întrucât reiese în mod expres din cuprinsul punctului 52 din decizia în litigiu că Comisia de apel a urmărit să își limiteze controlul asupra Deciziei nr. 05/2018 la existența unei erori vădite de apreciere.

- 75 Având în vedere considerațiile care precedă, primul motiv al recursului formulat de ACER trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv

- 76 Prin intermediul celui de al doilea motiv, ACER susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în ceea ce privește interpretarea articolului 17 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 714/2009 în ceea ce privește relația dintre regimul derogatoriu și regimul reglementat.
- 77 Astfel cum reiese din cuprinsul punctului 91 din hotărârea atacată, Tribunalul a examinat cu titlu suplimentar acest aspect care făcea obiectul celui de al patrulea motiv invocat de Aquind în susținerea acțiunii sale în anulare, după ce a admis al nouălea motiv al acțiunii pe baza considerațiilor de la punctele 43-90 din hotărârea atacată, considerații criticate fără succes de ACER în cadrul primului său motiv de recurs.
- 78 În această privință, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, din moment ce unul dintre motivele reținute de Tribunal este suficient pentru a justifica dispozitivul hotărârii sale, viciile care ar putea afecta un alt motiv cu privire la care se face de asemenea mențiune în hotărârea în discuție nu au, în orice caz, niciun efect asupra dispozitivului, astfel încât motivul prin intermediul căruia sunt invocate viciile este inoperant și trebuie respins (Hotărârea din 5 septembrie 2019, Uniunea Europeană/Guardian Europe și Guardian Europe/Uniunea Europeană, C-447/17 P și C-479/17 P, EU:C:2019:672, punctul 143 și jurisprudența citată).
- 79 Prin urmare, al doilea motiv trebuie respins ca inoperant.
- 80 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că recursul trebuie respins în totalitate.

Cu privire la recursul incident

- 81 Din moment ce recursul principal este respins, nu este necesară pronunțarea cu privire la recursul incident.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 82 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 83 În speță, întrucât Curtea a respins recursul principal și Aquind a solicitat obligarea ACER la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea acesteia din urmă să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată aferente recursului principal, și pe cele efectuate de Aquind.
- 84 În conformitate cu articolul 142 din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din regulamentul menționat, cheltuielile de judecată rămân la aprecierea Curții în cazul în care aceasta nu se pronunță asupra fondului.
- 85 Este necesar să se decidă că ACER și Aquind suportă fiecare propriile cheltuieli de judecată aferente recursului incident.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară și hotărăște:

- 1) Respinge recursul principal.**
- 2) Constată că nu este necesar să se pronunțe asupra recursului incident.**
- 3) Obligă Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată efectuate în recursul principal, și pe cele efectuate de Aquind Ltd.**
- 4) Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) și Aquind Ltd vor suporta propriile cheltuieli de judecată efectuate în recursul incident.**

Semnături